

תרגום

בראש (בראשית בחכמת המלך חקק וכו') שלטון המלך, חקק חקיקות (חקיקה) באור עליון נר חזק, ויצא תוך נסתור הנסתרים, מראש (מסוד) האין סוף, עשן בגולם נעוץ בטבעת, לא לבן ולא שחור ולא אדום ולא ירוק ולא צבע כלל. כשמדד (כשחזר) מדידה, עשה צבעים להאיר, לפנים בתוך הנר, יצא (ויצא) מעיין אחד שממנו נצבעו הצבעים למטה, שתום תוך הסתומים של סוד האין סוף, בקע ולא

ספר הזהר

בריש' הורמנותא | נ"א בראשית בחכמתא | דמלכא גליףי גלופי' [נ"א גליפון] בטהירו עלאה' בוצינא דקרדינותא | ונפיק גו סתים דסתימו (מרישא) | מרזא' דאי"ן סו"ף קוטרט' בגולמא' נעי"ן' בעזקא' לא חוור ולא אוכם לא סומק ולא ירוק ולא גוון כלל' כד [מדיד נ"א הדר] משיחא עביד גוונין לאנהרא לגו בגו בוצינא נפיק [נ"א ונפיק] חד נביעו דמניה אצטבעו גוונין לתתא סתים גו סתימין | דרזא | (מרזא) דאי"ן סו"ף בקע ולא בקע

מאיר הזהר

טו ע"א), והוא הרשימו הנשאר מאור א"ס (הקדו"ש ס ע"א). הטהירו הוא מוקף האור, ועי' בזהגרא"א על תו"מ נ ע"א (כללים ח"א מצ ע"ג). ו עי' דרך אמת בסוף הספר. ז"ל ספר הפרדס פ"ו וכל' פי' בזוינא דקורדיניתא הוהר גפרית והכוונה כי האור העליון שהוא בכתר ונאחו צו כמו גפרית שהאור נאחו ויש גורסים קדוונאח על רוב העלמו. עכ"ל (שלי"ה). ז. נתינת הטיפה דאבא צנו אמא' בחשאי וצניעות שההוא אירא נקרא זניעו כנ"ל, ולידה מאימא בקולי קולות וו"ש רוא כל קוד בלחש וכמ"ש (מגינה יד ע"א) דברים שנתנו בלחש וכו' ולכן אירא דגנוו צנו יסוד דחכמה דרדל"א הוא רוא דא"ס והחכמה הוא א"ס (יהל אור). ט. כנ"ל דבזוינא הוא יסוד הצינה ומתגלה בגלגלתא בטלא דבדולחא שלכן אלה לחי עולם וכו' ואירא שנקרא א"ן, גנוו גו קרומא דאירא בגלגלתא, ואחשפעותא דאירא הוא מיסוד דחכמה דרדל"א ותכמה הוא נק' א"ס כנ"ל וכל יסוד דדכורא שגנוו גו יסוד דנוק' ובו גנוו האירא כלל יסוד דדכורא וכלל יסוד דנוק' הבזוינא וכו' (יהל אור). ט. פי' עשן (הערמת הוהר). י. קוטרט' - הוא יסוד שנקרא קשר, וכו': בגולמא - הוא חכמה שנקרא גלם (בזהגרא"א במיקו"ז כ ע"ג). קוטרט' הוא קוטרט' עלאה אירא דכיא, "בגולמא" הוא קשרא קדמאה י' שהוא גולמא כידוע, "נעי"ן" הוא קיומא דחכמה שנעי"ן משם וכו' "בעזקא" הוא קשרא תניינא (בזהגרא"א בתו"מ כג ע"א). "גולמא" הוא י' כידוע, ו"קוטרט' הוא שציל דקיק שבו קשור צבינה, כי ביו"ד צו עיקר האות וקוץ העליון וקוץ התחתון, ונקראין קולא וגועא ושצילא, ובאותו התחתון צו השצילים והוא פטר רחם כידוע וכו' (בזהגרא"א בתו"מ כד ע"ג). יא. פי' שאין צו מפיסה (רח"ו). יב. קשור ני"ן הנזכר בגולם שהוא אות יו"ד זורת ני"ן וגם הוא זורת גולם שחובל לזייר ממנו כל אות שתרצה כגולם הזה בלא זורה ומונח לכל זורה שתרצה לזייר צו (ד"א). והוא יסוד אבא שנקשר ביסוד אמא (בזהגרא"א על ס"י ד ע"א), והוא האות י' שבאחורי האות א' (פת"ש גדלות דז"א כא), ועי' בזהגרא"א על תו"מ כד ע"ג. יג. "עוקא" הוא סוד רשימו המקיף שהוא סוד הזמנים שממש שורש הכלים חילוניות העולמות, וקוטרט' הי"ל הוא יו"ד בסוד הפנימיות המאירה מן הקו הנמשך מוך הרשימו (פת"ש פנימיות וחילוניות, פתח ג). יד. כלומר שהוא הגוון התמישי רמזו בקולו של יו"ד (בזהגרא"א על תו"מ כ ע"ג). יז. מדה (ד"א). פי' כד מדיד היסוד שהוא נקרא אמא וזרין ביסוד גבורה לירות חיים. הרמד"ל (נ"א). בכהה לעשות זאת מכה שרשה שבצורה דעמיק (בזהגרא"א על ס"י צ ע"א). טו. בראשית י"ז ע"ג (ד"א). כלומר התגלות אור המלכות דא"ס צמוט דאור א"ס (כללים ח"א נז ע"א).

א. אותיות רשצ"י (ד"א). עיין תקונים טו ע"א לו ע"ב (ד"א). נר' שפתח ביסוד שהשכינה מתייחדת בכל הנהו שמהן והם אלה"ה יהו"ה אדניי אלה"ים שד"י כדאי' בר"מ פ' פינחס. ואלו השמות כולם ממש גי' צרי"ש והוא פלא. א"ס (נ"א). הגה"ה צריש הורמנותא וכו' דע כי הרשצ"י ע"ה היה ני"ן מרע"ה ודורו היה צבחי' דור דעה ולכן התחיל ספר הוהר במילה צריש שהוא ר"ת ר"ש צן יוחאי ולכן זכה רשצ"י לראות מעלת דור המדבר כנוכר צוהר פרשת שלח לך ואמר שם דלא הוה כדרא דמדברא אלא דרא דידיה עד דייתי מלכא משיחא שהוא ג"כ ני"ן מרע"ה ולכן עשה ספרא דזניעותא ה' פרקים כנגד חמשה חומשי חורה ולכן צרה מפני הקיסר צאמרס שמעון שגינה יהרג כמו שצרה משה מפני פרעה וסם השיג שלימותו במדבר וכן השיג רשצ"י שלימותו בצערה במדבר לוד כי שם נגלו אליו אלהים עב"מ (הערמת הוהר). ג. רשות ורעון המלך יתעלה היה קודם לכל מתהווה להתאצל אצילות ממנו בדרך חקיקה ועיין בתקונים מקון ה' (ד"א). עי' זוהר הרקיע. ועי' בזהגרא"א על ס"י י ע"ד שהיינו עמיק ומלכות דא"ק, והוא קודם לרעון. עי' בזהגרא"א על ספד"ס יא ע"ב, ו"ל, גלופי דגלופין - חוורתא דגלגלתא שהן י"ג חוורתא, והוא ג"כ באותו פסוק י"ג מיצות כנ"ל, ועי' החוורתא הוא חורבן ומיקון העולם וכמ"ש למטה, ובחוורתא הי"ל הן י"ג חוורתא י"ג גלופין, כמ"ש בא"ר (דף קכח ע"ב) האי גלגלתא חוורתא אנהיר לתליסר עיבר גלופין, והן שורש לכל הגילופין, והוא ראשית של כל האצילות, ולכן ראשית הכל הגליפה, עכ"ל. ועי' בזהגרא"א על מיקו"ז לח ע"ב שמכאן מתבאר שהכל נעשה בסוד נוק', והוא על ידי המו"ם שהוא הנוק' הראשון והוא צחי' הנוק' במוחין דא"א. מכאן מתבאר שתחילת הויית הזמן הוא מהאצילות ואילן, וקודם לכן הוא חשוד א"ס (ביאורים ח"א צ ע"ד). עי' אור יקר לקמן קט ע"א שזה כינוי למרכבה הקדושה. ג. הוא י"ג גילופין דחוורתא דגלגלתא אושם התחלת הכל, וכל גליפו הוא מסט' דבזוינא (יהל אור). כל "חקיקה" היא צמוד כתר (בזהגרא"א על תו"מ כג ע"ד). חקק חקיקות האצילות מהעלם אל הגילוי כדבר הנחקק מזהר להעצירו (ד"א). פי' חקיקת המדות בעממותו ית'. א"ס (נ"א). צוהירות ני"ן אור עליון מלשון ח"ל שרגא צוהירא וכו' וכן תרגום של זאריס הוא טיהרא ורמזו אל תוקף ההארה כאור המזהיר צוהירא (ד"א). אותיות ונקודות הן גופא ורוחא כמ"ש צו"מ שה"ש, וכל ענין רוחא הוא טהירו, וגופא חקיקא (יהל אור ח"א טו ע"ג). ד. נמחק ציהל אור, ובמקומו גורם את המוסגר. ה. הוא רדל"א, ביסוד הצינה דרדל"א כנ"ל ונק' טהירו כמס"כ בתו"מ צסופו טהירו דטהירו (יהל אור). כלומר העולם דקו וזמנאום (הקדו"ש

בראשית

דף טו ע"א²

ספר הזהר

תרגום

בקע את האויר שלו לא נודע כלל, עד שמתוך דחק הבקיעה שלו מאירה נקודה אחת שתומה עליונה אחר אותה נקודה לא נודע כלל, ולכן נקראת ראשית, המאמר הראשון של הכל.

"והמשכלים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד". זהר נסתור הנסתרים הכה באויר שלו, שהגיע ולא הגיע, (נ"א והאיר) בנקודה (באור) זו, ואז התפשטה הראשית הזאת, ועשה לו היכל לכבודו ולתשבחתו (כבוד להיכלו ולתשבחתו, נ"א ולכבודו ולהיכלו ולתשבחתו), שם זָרַע זָרַע קודש הוליד לתועלת העולם, וזה סוד "זרע קודש מצבתה". זהר, שזָרַע זָרַע לכבודו, כמו זרע המשי הזה של ארגמן טוב שמתכסה לפנים ועושה לו היכל שהיא תשבחתו ותועלת לכל. בראשית הזו ברא אותו שתום שלא נודע להיכל הזה. היכל זה נקרא אלהים, וסוד זה "בראשית ברא אלהים".

זהר שממנו כל המאורות נבראו בסוד התפשטות של הנקודה של הזהר הסתום הזה. אם בזה כתוב "ברא", אין תמיהה, שכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו". זהר זה סוד בראשית, הראשון של הכל, שמו אה"ה, שם קדוש חקוק בצדו, (מאיר בחקיקה, ונ"א מאיר) אלהים, חקוק בעטרה (בחקיקת העטרה) אש"ר היכל נסתור וגנוז, הראשית של סוד של ראשית אש"ר רא"ש שיוצא מראשית. וכאשר

אוירא דיליה לא אתידע¹ כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה² נהיר נקודה חדא³ סתימא עלאה בתר ההיא נקודה לא אתידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר⁴ קדמאה דכלא⁵:

והמשכילים יזהירו⁶ כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועדי⁷ (דניאל יב ג) זהר סתימא⁸ דסתימין בטש אוירא דיליה⁹ | נ"א דמטי ולא מטי נ"א ואנהיר¹⁰ בהאי נקודה¹¹ | ס"א נהורא | ואנהו בהאי | וכדין אתפשט¹² האי ראשית¹³ ועביד ליה | היכלא ליקריה ולתושבחתיה¹⁴ נ"א וליקריה ולהיכליה ולתושבחתיה | (יקרא להיכליה ולתושבחתה) תמן זרעל זרעא [דקודשא] לאולדא לתועלתא דעלמא¹⁵ ורזא דא (ישעיה ו יג) זרע קדש¹⁶ מצבתה¹⁷ זהר¹⁸ דזרע זרעא ליקריה כהאי זרעא דמשי דארגון טב דאתחפי לגו¹⁹ ועביד ליה היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא בהאי ראשית²⁰ ברא ההוא סתימא²¹ דלא אתידע להיכלא דא²² היכלא דא אקרי אלהים²³ ורזא דא בראשית ברא אלהים²⁴ (בראשית א א):

זהר דמניה²⁵ כלהו מאורות אתבריא²⁶ ברזא דאתפשטותא דנקודה²⁷ דזהר סתים דא אי בהאי כתיב ברא²⁸ לית תוואה²⁹ דכתיב (בראשית א יז) ויברא אלהים³⁰ את האדם³¹ בצלמו³² זהר [רזא] דא בראשית קדמאה דכלא [שמיה] אהיה שמא קדישא³³ גליפא (בסטרוי) [נ"א נהיר ונ"א בגולפא נהיר] אלהים³⁴ גליפא בעיטרא [נ"א בגולפא דעיטרא] אש"ר היכלא טמיר וגניז שריאותא³⁵ דרזא דראשית³⁶ אש"ר רא"ש³⁷ דנפיק מראשית³⁸ וכד

מאיר הזהר

אבא. ועי' עוד אד"ז רפט ע"ב, רז"א ע"ב, מיקו"ז מיקון י"ח סמוך לסופו, לקמן לה ע"א, וקע"ב ע"א, רנא ע"א סי' ב' שם (דע"ה ח"א יא ע"א). ל' ז"א (רס"ו). ללא. מלכות (רס"ו). לב. ח"ת (רס"ו). לג. ה' דייקא (רס"ו). לר. יסוד אבא (רס"ו). לה. שמתכסה ומתעלם לפניו (ד"א). לו. בחכמה (רס"ו). לו. כתר (רס"ו). למ. צינה (רס"ו). לט. צינה הוי"ה בניקוד אלהים (רס"ו). מ. עי' אריכות זיהל אור. מא. אבא (רס"ו). מצ. צמוד כולם בחכמה עשית (רס"ו). מנ. י' דאתפשט להאי גיטא ואתעביד י' כגונג דא י' וזהו התפשטות חכמה בהולג לאור הצינה (רס"ו). חכמה (רס"ו). עי' יהל אור. מד. פי' שמדבר צבינה (רס"ו). מה. אין תמיה (ד"א). ר"ל אם אפילו במקום גבוה דאזילות כזה כתיב ברא ל' בריאה א"כ אין לתמוה ג"כ מ"ש ויברא אלקים דקאי נמי על עולם אזי ואע"ג דכתיב לישגא דבריאה. ז"ח (נ"א). מו. אמא (רס"ו). מו. ז"א (רס"ו). מנ. שהוא בריאה (רס"ו). עי' בחייט דף קלו ע"א (של"ה). מנ. בחכמה צמוד טיפת הרע (רס"ו). פי' אל"ף ה"א יו"ד ה"א אותיות אחרונות פאד"א גי' אלקים פ"ו. הרש"ב (נ"א). עי' ביאורים ח"א לו ע"א דיט ג' שמות אהי"ה: בחי' אבא, בחי' אימא ותמילת האזילות דזו"ן. ג. צינה (רס"ו). נא. שירותיה (אור יקר). התחלה (ד"א). תקונים תקון ל"ח וזהו אחרי מות ס"ה (ד"א). נב. צינה (רס"ו). עי' מיקו"ז פח ע"ב וע"ח שער ט"ז פ"ב. נג. חכמה (רס"ו).

טז. אינו מושג (ד"א). יז. לעיל ב' ע"א (ד"א). יח. חכמה (רס"ו). יט. חכמה (רס"ו). כ. עיין בסוף הספר סי' א' מה שחכר כאן (הערות הוהר). עי' אריכות במאמרי רשב"י, וזיהל אור (ב' מהדורות), ועי' אריכות בכללים כלל יד ענף ב'. כא. עי' זהר הרקיע כא ע"א. כב. והמשכילים עד כאן ז"ל צעמוד ב' קודם והמשכילים (הגהות הגר"א). כג. כתר (רס"ו). כד. לשון הכאה והוא רמו אל תוקף זריחת האור שמכה בלטישת אורו למטה (ד"א). אין זיווג ממש מכתר עם חכמה אלא רק התלהטות חוהרי אור המזוהרים מזה לזה ונקרא בשם צטיטו שהוא זיווג נעלם (בהגר"א על ספד"ז יג ע"א) שכן הוא אינו זיווג ממש אלא רק כעין זיווג (ביאורים ח"ב פב ע"ג) ועי' בהגר"א על מו"ח יח ע"ב ד"ה כד אתפשט. עי' בהגר"א על מיקו"ז קבו ע"א צענין ג' החכמות. והוא צמוד כתר כלומר אורא עלאה שגא"א שהוא שורש אבא (ביאורים ח"ב פב ע"ג). כה. בראשית י"ו ע"ב (ד"א). עי' נח סה ע"א וכללים כלל טו ענף ח' אריכות צענין זה, והיינו שהמה צבחי "רזוא וסוד" שאינו מסתלק לגמרי (הקדו"ש סד ע"ג), ועי' ע"ח שער אח"ף פרק ב'. כו. חכמה (רס"ו) ביאורים ח"ב פב ע"ג). כלומר שיוצא מרדל"א טורנא וצטש גו מוחא (בהגר"א ספד"ז יז ע"א ד"ה האי מתקלא). כז. איתפריט (הגהות הגר"א). כח. חכמה (רס"ו). כט. "ועביד ליה היכלא ליקריה ולתושבחתיה" נמתק בהגהות הגר"א, ובמקומו איתא "ועביד ליקריה היכלא לתושבחתא". דהיינו שכל מציאות אמא הוא רק על ידי

בראשית

דף טו ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

לעשות פירות. שם זה כלול בשלשה מקומות, ומשם נפרד שם זה לכמה צדדים. עד כאן סוד של סתר הסתרים שחקק ובנה והעמיד בדרך סתום, בסתר של פסוק אחד. מכאן והלאה. "בראשית", ברא ש"ת, מקצה השמים ועד קצה השמים, ששה צדדים שמתפשטים מסוד עליון בהתפשטות (משלש נקודות) שברא מתוך נקודה ראשונה. ברא התפשטות של (מתוך) נקודה אחת שלמעלה. וכאן נחקק סוד השם של ארבעים ושנים אותיות.

"והמשכילים יזהירו", כדוגמת תנועות (טעמים) שמנגנות, ובניגון שלהם הולכים אחריהם אותיות ונקודות ומתנענעים אחריהם, כמו חיילים אחרי מלכם. הגוף אותיות, והרוח נקודות. כולם נוסעים במסעותיהם אחר התנועות (טעמים), ועומדים בקיומם. כשנגון הטעמים נוסע, נוסעות האותיות והנקודות אחריהם. כשהוא פוסק, הם אינם נוסעים ועומדים במקומם. "והמשכילים יזהירו", אותיות ונקודות. "כזהר", נגון הטעמים. "הרקיע", התפשטות הנגון כמו אלה שמתפשטים בהתפשטות והולכים בנגון. "ומצדיקי הרבים", אותם פיסוקי הטעמים שפוסקים במסעותיהם, שלכן נשמע הדבר.

יזהירו אותיות ונקודות, ומאירים כאחד במסעותם בסוד של סתר במסע, באותן שבילים סתומים. מזה מתפשט הכל. "והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע", אותם עמודים ואדנים של אותו אפריון. "המשכילים" אותם עמודים ואדנים עליונים שהם מסתכלים בתבונה בכל מה שאותו אפריון צריך ואדנים שלו (שבו) הסתר הזה, כמו שנאמר "אשרי משכיל אל דל". "יזהירו", שאם לא יזהירו ולא מאירים, לא יכולים לעיין ולהסתכל באותו אפריון בכל מה שצריך. "כזהר הרקיע", אותו שעומד

דא כלילא בתלת דוכתי ומתמן אתפרש שמא דא לכמה סטריין² עד הכא רזא דסתרא דסטרין דגליף² ובני וקיים בארז סתים בסתרא דחד קרא מכאן ולהלאה² בראשית בר"א ש"ת מקצה השמים ועד קצה השמים שית סטריין דמתפשטן מרזא עלאה² באתפשטותא דברא מגו [נ"א משלש נקודות] נקודה קדמאה ברא² אתפשטותא דחד נקודה [נ"א מגו] דלעילא והכא אגליף רזא שמא דארבעין ותרין אתון²:

והמשכילים² יזהירו (דניאל יב ג) כגוונא דתנועי [נ"א דטעמין] דמנגני ובנגונא דלהון אזלין אבתרייהו אתון ונקודי ומתנענען אבתרייהו כחיילין בתר מלכיהון² גופא אתון ורוחא² נקודי כלהוי² נטלי [במטלניהון] (במטלנון) בתר תנועי² [נ"א טעמי] וקיימי בקיומיהו כד נגונא דטעמי נטיל נטלי אתון ונקודי אבתרייהו כד איהו פסיק אינון לא נטלין וקיימי בקיומיהו והמשכילים יזהירו אתון ונקודי כזהר נגונא דטעמי הרקיע אתפשטותא דנגונא כגון אינון דמתפשטי בפשיטו ואזלי בנגונא ומצדיקי הרבים אינון פסוקי דטעמי² דפסקי² במטלניהון [דבגין] (ובגין) כך אשתמע מלה²:

יזְהִירוּ אתון ונקודי ונהרין כחדא במטלנון ברזא דסתימו במטלנותא באינון² שבילין סתימין² מהאי אתפשט כלא² והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע אינון קיימין וסמכין² דההוא אפריון² המשכילים אינון קיימין עלאין דאינון מסתכלי בסכלתנו² בכל מה דאצטריך ההוא אפריון וסמכין² (רבין וסתרא) [רבים סותרא] דביה סותרא דא² כמה דאת אמר (תהלים מא ב) אשרי משכיל אל דל² יזהירו דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא ולאסתכלא בההוא אפריון בכל מה דאצטריך כזהר הרקיע² ההוא דקיימא

מאיר הזהר

אשר להם הם מתנענעים בהיותך מנענע אותם ע"י ניגון הטעמים שיש לאותיות ודבר זה מזכיר צפרדס בשער הטעמים (ד"א). **נג.** צינה (רמ"ו). **נד.** ת"מ (רמ"ו). **נה.** פסוק שיש בטעמים שמפסיק בין תיבה לתיבה (ד"א). **נו.** ע"י כך נשמע הדיבור (ד"א). **נז.** (נ"א באינון) כאינון (דפ"ו). **נח.** שהן ל"ב שצילין דנפקין מקון התחמון של יו"ד והן אותיות ונקודות (יהל אור). **נט.** ר"ל מהיו"ד זה שהוא סתימו, ועי' תו"ח עט ע"א [כא ע"ב - צו"ג] דקרידיותא עבד משחתא צמדיו וכו' [יהל אור]. **ס.** נ"ה אבא (רמ"ו). עמודים ואדנים (ד"א). **סא.** מלכות (רמ"ו, שעה"פ איכה). פי' אפריון דא היכלא דלתתא ועי' תרומה קכ"ז ע"א (ד"א). ר"ל ו"ק נקרא אפריון כשהם בכלל. והם נקראים עזי הלבושין. א"ס (נ"א). **סב.** צדוק היסוד (רמ"ו). **סג.** (נ"א דביה) דליה סתרא דא (דפ"ו). **סד.** עי' זוהר הרקיע כא ע"א. **סה.** [היסוד] משכיל צרכי הדל שהוא מלכות (רמ"ו). **סו.** ת"מ (רמ"ו). היינו ת"מ העומד על נה"י. א"ס (נ"א). הוא צינה שעומדת על הו"ק, והוא יסוד דצינה שנקרא הרקיע, וממנה יוצא הדעת לו"ק, וזהו הנהר דנגיד ופסיק דלא פסיק, ולכן צינה אומו ע"ש צינה שצמחה נגיד וממנה יוצא, וזהו זוהר הרקיע של הרקיע (יהל אור).

מג. אפי' הקליפות נק' אלהים אחרים (רמ"ו). **מד.** דגליד (דפ"ו). **מה.** עי' בסוף הספר מה שחקר כאן (הערת זוהר). **מו.** יסוד אבא (רמ"ו). **מז.** אותיות אבא יסוד אבא (רמ"ו). **מח.** תחלה היה זווג עליון דפה דא"א להוריד כח הטפה היא כלולה צמ"צ זווגים. וכו' אמנם סוד הטפה כבר ידעת שהוא שם יה"ו, שהוא סוד צמ"צ. והנה הטפה הזו כלולה מג' יה"ו של ע"ב מ"ה צ"ן, וכו'. אמנם יה"ו הראשון נעלם ציה"ו צ' של מ"ה שהוא צג' אמנעיות. אכ"כ יורדין אלו ומתלבשים בשם יה"ו האחרון דצ"ן, שהוא גימטריא מ"ב, והוא צג' אחרונות. וכו' ואמנם לפי שכולם מתלבשים ציה"ו האחרון שהוא מ"ב, לכן נקרא הטפה מ"ב זווגים (ע"ח שער הולדת א"א חו"ץ פרק א'). מה שאמרו מ"ב זווגים יכולין אנו לפרשו מלשון זווג פי' שאלו המ"ב אמוין הם סוד הזווג אמנם הענין הוא שנועד שאין נקודה דלא תכלילת צבצבתה ימין צשמאל ושמאל צימין וא"כ הם מ"ב זווגים ר"ל כפולים שכל אחד הוא זווג אחד שהם שנים שנים (ע"ח דרושי מ"ד מ"ן דרוש יד). **מט.** עי' תיקו"ז ד ע"ב, ועיי"ש צג"א: ר"ל, ועל האותיות ונקודות וטעמים נאמר והמשכילים. **נ.** תקונים כד [כע ע"א] (הערת זוהר). **נא.** תמנה (רמ"ו). **נב.** כל האותיות עם הנקודות

תרגום

על גבי אותם המשכילים, שכתוב בו "ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא". זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר לאותם ראשים של אותה חיה, ואותם ראשים הם משכילים שמאירים תמיד, ומסתכלים לאותו רקיע לאותו האור שיוצא משם, וזהו אור התורה שמאיר תמיד ולא נפסק.

"והארץ היתה תהו ובהו וגו", "היתה" דוקא, מקודם לזה, שלג בתוך המים, יצאה ממנה זוהמא באותו כח של שלג במים, והכה בה אש חזקה, והיתה בה פסולת, והוסרה ונעשתה "תהו" ממקום (מדור) הזוהמא, קן הפסולת, "ובהו" בירור שהתברר מתוך פסולת, והתיישב בה החושך, הסוד של אש חזקה, ואותו חושך כיסה על אותו תהו על גבי אותה פסולת והתתקנה ממנו.

"ורוח אלהים", רוח הקודש שיצאה מאלהים חיים, וזו "מרחפת על פני המים". אחר שרוח זו נשבה, נבררה דקיות אחת מתוך אותה פסולת, כמו שביב הזוהמא, כשנבררה (ונצנפה) ונצרפה פעם ופעמיים, עד שנשארה אותה זוהמא שאין בה זוהמא כלל, כשהתהו הזה נברר ונצרף, יצא ממנו "רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים", אותו שראה אליהו, נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש, שכתוב "ואחר הרוח רעש". ונברר החושך ונכלל בסוד שלו אש, שכתוב "ואחר הרעש אש". נברר הרוח ונכלל בסוד שלו "קול דממה דקה".

"תהו" הוא מקום שאין בו צבע ולא דמות ולא נכלל בסוד הדמות, עכשיו הוא בדמות, וכשמסתכלים בו אין לו דמות כלל. לכל יש לבוש להתלבש פרט לזה (שנראה בו ואיננו כלל ולא היה). "בהו" יש לו ציור ודמות, אבנים שקועות בתוך החקיקה (קליפה) של תהו, יוצאים מתוך חקיקה השקועה שם, ומשם מושכים תועלת לעולם בצירור של לבוש, מושכים תועלת מלמעלה למטה, ועולה

ספר הזהר

ע"ג אינון משכילים^א דכתיב ביה (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה^ב רקיע^ג כעין הקרח הנורא זהר דההוא^ד נהיר לאורייתא^ה זהרי דנהיר לאינון ראשי דההיא חיה ואינון ראשי^ו אינון משכילים דנהרין^ז תדיר ומסתכלן לההוא רקיע^ח לההוא נהירו דנפיק מתמן ודא איהו נהירו דאורייתא^ט דנהיר תדיר ולא פסיק^י:

והארץ היתה תהו ובהו וגו' (בראשית א ב) היתה דייקא מקדמת דנא^א תלגא גו מייא^ב נפקא^ג מינה זוהמא בההוא חילא דתלגא במייא ואקיש בה אשא תקיפא^ד והוה בה פסולת ואתעדיאת^ה ואתעבידת תהו^ו (מאתר) [מדורא] דזוהמא^ז קינא דפסולת^ח ובהו^ט ברירו^י דאתבריר מגו פסולת ואתיישב בה חשך וזאי דאשא תקיפא וההוא חשך^כ חפי^{כא} על גבי [ההוא] תהו^{כב} על [גבין] ההוא פסולת^{כג} [ואתתקנת מיניה] [ואתתקף בה] כ^{כד}:

וְרוּחַ אלהים רוח קודשא^א דנפיק מאלהים^ב חיים^ג ודא^ד מרחפת^ה על פני המים בתר דהאי רוח נשיב אבריר דקינא חדל מגו ההוא פסולת^ו כטיסא דזוהמא^ז כד אבריר [ואצניף נ"א] ואצריף זמנא ותרין עד דאשתאר ההוא זוהמא דלית ביה זוהמא כלל כד האי תהו אבריר [ואצריף נפיק] [ואצניף] מניה (מלכים א יט יא) רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים^ב ההוא דחמא אליהו אבריר בהו^י [ואצריף] [ואצניף] ונפק מניה רעש דכתיב (שם) ואחר הרוח רעש (ו) אבריר חשך ואכליל ברזא דיליה אש דכתיב (שם יב) ואחר הרעש אש אבריר רוח ואתכליל ברזא דיליה^כ קול דממה דקה:

תְּהוֹ אתר דלית ביה גוון^א ולא דיוקנא ולא אתכליל ברזא דדיוקנא השתא איהו בדיוקנא כד מסתכלן ביה לית ליה דיוקנא כלל^ב לכלא אית לבושא לאתלבשא בר האי (דאתחזי ביה וליתיה כלל ולא הוי) בהו^ג להאי אית ליה ציורא ודיוקנא אבנין^ד (משקעין) [דמשתקעין] גו גליפא [נ"א קליפה] דתהו^ה נפקי גו גליפא דמשקען תמן ומתמן משכי תועלתא לעלמא בצירורא דלבושא^ו משכי תועלתא מעילא לתתא וסלקי מתתא לעילא ועל

מאיר הזהר

בענין זה ציהל אור. עי' דע"ה ח"א ג ע"א ועו ע"ד ועו ע"ג, וכן ח"צ פט ע"א. **כו.** הוא י של השם, כנ"ל, חכמה שנקרא קודש (יהל אור). **כז.** ח"ש ס"י (פ"א מ"ט) אחת רוח אלקים חיים (יהל אור). **כח.** "איהו" נוסף ציהל אור. **כט.** דמניה אתתקנו חסדדים (יהל אור). **ל.** דקות אחד (ד"א). תהו הוא ה' אחרונה, ובה שם אדני' (יהל אור). **לא.** לשון צורר החסדדים מן הדינים (ד"א). **לב.** כעפיפת הוהמא שהוא שט ומעופף ופ' על פני הקדרה שמצטלים בו אלל האש ואותו זוהמא מסלקים מהקדרה מעט מעט עד שלא נשאר בו זוהמא כלל אף כן הענין בקליפות החיטוני' (ד"א). **לג.** לו ל ע"א (הערות הוהמא). **לד.** ועי' ח"צ רג ע"א (לש"ו). **לה.** יתרו פא ע"צ ומיקון למ (הערות הוהמא). **לו.** גי' תהו צינה דבר המתהא בני אדם שאין בו ממש צוהר בחסד דבר שיש בו ממש צ"ו ה"ו דבר המלביש את התהו (ד"א). **לז.** כנ"ל דלית לה מגרמה כלום, והוא עפר שמתפעלת מג' אמ"ר (יהל אור). **לח.** ת"ת (ד"א). **לט.** חסד (ד"א). **מ.** ו' אצני צנין (ד"א). **מא.** חותם יסוד הצינה (ד"א). **מב.** מלכות (ד"א).

א. נו"ה (ד"א). **ב.** נו"ה (ד"א). **ג.** יסוד (ד"א). הסייה מ' ראשי נהי' רקיע ת"ת. א"ס (נ"א). **ד.** הוא הדעת דנהיר לו"ק (יהל אור). **ה.** יסוד (ד"א). **ו.** ת"ת (ד"א). **ז.** נו"ה (ד"א). **ח.** נו"ה (ד"א). **ט.** ת"ת (ד"א). **י.** ת"ת (ד"א). **יא.** צינה ימא דאורייתא שהיא ונהר יולא מעדן יולא תמיד (צבגרא צבז"ח ז ע"צ ד"ה ומנדיקין). **יב.** ר"ל צבולס התהו ששם ארעא אתבטלת (יהל אור). **יג.** גבורה חסד (ד"א). שלג תוך המים (ד"א). עי' דע"ה ח"א צ ע"ד וכללים ח"צ לו ע"ג. **יד.** נפקו (יהל אור). **טו.** צווינא דקרדינותא (ד"א). הוא צווינא הנ"ל, סוד הגבורות (יהל אור). **טז.** "אתעדיאת ואתעבידת" נמתק צבגרות הגר"א ובמקומות איתא "אתעבידת". ואתעדי (יהל אור). ר"ל והוסר הפסולת (יהל אור). **יז.** מדור הוהמא ששם הקליפות (ד"א). **יח.** ר"ל שרש קין, קינא דמסאבותא (יהל אור). **יט.** גבורה (ד"א). **כ.** כנ"ל, והוא אתקיף לתהו, ומינה אתתקנת ההוא פסולת (יהל אור). **כא.** עי' ד"א בסוף הספר. **כב.** דחפי (ד"א). **כג.** צינה (ד"א). **כד.** נכנס אותו פסולת שהוא הקליפה (ד"א). **כה.** עי' אריכות

בראשית

דף מז ע"א²

ספר הזהר

תרגום

ממטה למעלה. ועל זה הם נקובים ולחים, אלה תלויים באויר. לפעמים תלויים באויר שעולים משם למעלה, ולפעמים הם מתחבאים ביום המעונן, ומוציאים מים מתוך התהום להזין את התה"ו משם, שהרי אז שמחה ושטות שמתפשט התהו בעולם.

חושך, הוא אש שחורה חזקה בצבע אש אדומה חזקה במראה אש ירוקה חזקה בצויר אש לבנה, כצבע שכולל הכל. חושך חזק בכל האשים, וזה מחזק את התה"ו. חושך הוא אש, ואיננו אש חשוכה, פרט למתי שמחזקת את התהו, וזה סוד "ותכהינה עיניו מראות ויקרא את עשו וגו'". חושך פני רע שמסביר פנים לרע, ואז נקרא חושך, ששורה עליו לחזק אותו, וזהו סוד "וחושך על פני תהום".

רו"ח, הוא קול ששורה על בהו, ומחזק אותו ומנהיג אותו בכל מה שצריך, וזה סוד "קול ה' על המים", וכן "רוח אלהים מרחפת על פני המים". אבנים שקועות בתוך התהומות שמהם יוצאים מים, ועל זה נקראו פני המים רוח מנהיגה ומחזקת לאותם פנים. פני תהום, זה כראוי לו וזה כראוי לו. תה"ו, עליו שורה שם שד"י. בה"ו, עליו שרוי שם צבאו"ת. חושך, עליו שרוי שם אלהים. רוח, עליה שרוי שם יה"ה. "רוח חזק מפרק הרים לא ברוח ה' וגו'", שם זה אין בו, שהרי שד"י שולט עליו בסוד (של סתר) התהו. "ואחר הרוח רעש לא ברעש ה'", שהרי שם צבאות שולט בו בסוד הבהו, ועל כך נקרא הבהו רעש, שאינו בלא רעש. ואחר הרעש אש, לא באש ה', שהרי שם אלהים שולט בו מצד החושך. ואחר האש קול דממה דקה. כאן נמצא שם יה"ה. ארבעה פרקים כאן, שהם פרקי הגוף ואיברים ידועים של אותם ארבעה, והם שנים עשר, וכאן שם חקוק של שתיים עשרה אותיות שנמסר לאלהיה במערה.

דא נקובין^מ ומפולמין^מ הני תליין באוירא^מ לזמנין תליין באוירא^מ [דסלקי מתמן לעילא^מ] לזמנין מטמרינ^מ ביומא דעיבא^מ ומפיקי מיין^מ [מ]גו תהומא^מ לאתזנא תה"ו מתמן דהא כדין חדוה ושטותא^מ דקא^מ אתפשט תהו בעלמא^מ:

חשך הוא אשא אוכמא תקיף בגוון אשא סומקא תקיף בחיזו אשא ירוקא תקיף בצוירי אשא חיוורא [כגוון] דכליל כלא חשך תקיף בכל אשין ודא אתקיף לתה"ו חשך הוא אשא ולאן איהו אשא חשוכא בר כד אתקיף לתהו ורזא דא (בראשית כז א) ותכהינה^מ עיניו מראות [ויקרא את עשו] וגו' חשך פני רע דאסבר אנפין לרע וכדין אקרי חשך דשרי עליה לאתקפא ליה ורזא דא וחשך על פני תהום (בראשית א ב):

רו"ח הוא קול^מ דשארי על בהוס^מ ואתקיף ליה ואנהיג ליה בכל מה דאצטריך ורזא דא (תהלים כט ג) קול יהוה על המים וכן רוח אלהים מרחפת על פני המים אבנין משקען גו תהומי דנפקי מיא מנהון ועל דא אקרון^מ פני [המים] (תהום) רוח אנהיג ואתקיף לאינון פנים פני [תהום] (המים) (ו) דא כמה דאצטריך ליה [ודא] כמה דאצטריך ליה תה"ו עליה שריא שם^מ שד"י^מ עליה שריא שם צבאו"ת^מ חשך עליה שריא שם אלהים רוח עליה שריא שם יהוה^מ רוח חזק מפרק הרים [לא ברוח יהוה] וגו' (מלכים א יט יא) [שמא] דא לא הוי ביה דהא שד"י שלטא [עליה] ברזא (דסתרא) דתהו^מ ואחר הרוח רעש לא ברעש יהוה דהא שם צבאות שלטא ביה ברזא דבהו ועל דא אקרי בהו רעש דלאו איהו בלא^מ רעש ואחר הרעש אש (וגו') לא באש יהוה דהא שמא דאלהים שלטא ביה מסטרא דחשך ואחר האש קול דממה דקה הכא אשתכח שם יהוה ארבע פרקין הכא דאינון פרקי גופא^מ ואברין ידיען דאינון ארבעה^מ ואינון תריסר והכא שמא^מ גליפא דתריסר אתוון^מ דאתמסר^מ לאלהיה במערה^מ:

מאיר הזהר

הוזהר). **מג**. עי' אריכות ציהל אור. **מז**. הוא ה' של השם דאתקיף לוי (יהל אור). **מח**. עי' מזו"ש שער צ' ח"ג פ"ח ועי' זוהר הקריק דף נו ע"ב (לש"י). **מט**. פני המים (רוח אנהיג ואתקיף לאינון פנים פני המים) ודא (של"ה). **מנ**. ואלו השמות שולטים על הקליפות וענין השמות ויקרא י"א (ד"א). **מו**. צבאות (יהל אור). **מז**. שדי (יהל אור). **מס**. הוא שורש הרוח שצו"א דאצילות (הקדו"ש מז ע"ב). **מט**. צבאו (דסתרא) דתהו (של"ה). **מנ**. ר"ל המנוח (יהל אור). **מו**. אצרי הגוף (ד"ה). **מז**. צ' שוקיים וצ' דרושין צ' יריבין וצ' אצילי וצ' ידים, וצ' רגלים. צפרטס י"ב, ובכלל ד', צ' ידים וצ' רגלים (רמ"ו). **מט**. עי' השמטות סי' כו (הערת הוזהר). **מז**. היינו ג"פ הויה דכתיבי בהני קראי. א"ס (נ"א). **מנ**. שם זה שולט בצויר ובו היה אליה ז"ל טס עיין ויקהל ר"א ע"א ושם זה הזכיר מרע"ה בתוך הענין להצריח את קמחאל כנו' פ' בשלח זה ע"א ושלח לך קעב ע"ב (ד"ה). ז"ל בשלח דף נח (לש"י). **מו**. מה שנדפס כאן בדפוס מנטובה קרימונה לזבלין וכתיב אפריון וכו' עד סתימין דלא חתגלין לפנינו הוא לקמן בדף כט ע"א ודף ל ע"ב (הערת הוזהר).

מג. נקיבין (יהל אור). **מז**. נקובים שיכולים המים עליונים לילך דרך נקיבמו ועי' תמידת הליכות המים דרך שם נעשים האצנים ההם צריאים וחוקים (ד"א). פ' לחים צמיין נוקצין. הרש"ב (נ"א). ידוע כי ז"א ונוק', הן קול ודבור דנפקין מן שופר, צינה. פ' כי דדבר ה' שמים נעשו, והכל צמאמר פיו, כי הנוק' שהוא דבר ה' היא עושה כל הפעולות כידוע (יהל אור). **מח**. צמ"ת מתגליי התקדים (רמ"ו). **מו**. היינו כי הרפה תליא בצוירא ע"ג האות כזה (יהל אור). **מז**. מתחל לעילא (רמ"ו). **מט**. והוא דגש ורפה, רפה ע"ג האות בצוירא, ודגש בתוך האות מטמרון (יהל אור). **מו**. ציוס המעונן ורמו ליוס שהדין שולט בו (ד"א). **מז**. והנה כ"ו צעולם התהו, שאז יאלו כולם בסוד הנוק', מלכות דכל א' מהו"ק נפש, והוא דיבור, ואז היו כולם בסוד דיבור כ"ב אותיות (יהל אור). **מח**. יסוד דאצ"ה (רמ"ו). **מו**. "מדוה ושטותא" נמחק בהגהות הגר"א, ובמקומו איתא "אחפששטותא". **מז**. (נ"א ושעמה) דקא (נ"א דלא) (דפ"ו). **מט**. קלי (רמ"ו). **מו**. גבורה (רמ"ו). **מז**. פקודי רמג ומרומה קכח (הערת הוזהר). **מח**. גוון (דפ"ו). **מו**. כאן שיין מה שצוקף הספר סימן למ"ד (הערת

תרגום

"ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור", מכאן היא ההתחלה למצא גזים איך נברא העולם בפרט, שעד כאן היה בכלל, ואחר כך חזר הכלל להיות כלל ופרט וכלל. עד כאן היה הכל תלוי באויר מסוד אין סוף. כיון שהתפשט הכח בהיכל העליון, הסוד של אלהים, כתוב בו אמירה, "ויאמר אלהים", שהרי למעלה לא כתוב בו אמירה בפרט. ואף על גב שבראשית הוא מאמר, אבל לא כתוב בו ויאמר. שהרי "ויאמר" הזה הוא עומד לשאול ולדעת. ויאמר, הוא כח שהתרומם והרמתו בחשאי, מסוד שאין סוף בסוד (בראש) המחשבה. "ויאמר אלהים" עכשיו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קודש, והוליד בחשאי. והוא שנוול נשמע בחוץ, מי שהוליד אותו, הוליד בחשאי שלא נשמע כלל, כיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנשמע בחוץ.

ספר הזהר

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור (בראשית א ג) מהכא איהו שירותא^א לאשכחא גניזין^ב היך אתברי עלמא בפרטי^ג דעד^ד הכא הוה בכללי^ה ובתר אתהדר כלל למהווי כלל ופרט וכללי^ו עד הכא הוה כלל תליא באוירא^ז מרזא דאין סוף כיון דאתפשט חילא בהיכלא עלאה^ח רזא דאלהים^ט כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים^י דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה בפרט ואף על גב דבראשית מאמר הוא אבל לא כתיב ביה ויאמר^{יא} דא^{יב} ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע^{יג} ויאמר חילא^{יד} דאתרם ארמותא^{יה} בחשאי^{יז} מרזא דאין סוף^{יח} ברזא [נ"א ברישא] דמחשבה^{יט} ויאמר |אלהים| השתא^כ אוליד ההוא היכלא ממה |דאתעדיאת| (דאעדי) מזרעא דקדש ואוליד בחשאי וההוא דאתילד^{כא} אשתמע לבר מאן דאוליד ליה אוליד בחשאי^{כב} דלא אשתמע כלל כיון דנפק מניה מאן דנפק אתעביד קול דאשתמע^{כג} לברי^{כד}:

"יהי אור", כל מה שיצא בסוד זה יצא. "יהי" על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה, אחר כך חזר לנקודה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר, "אור". "ויהי אור", אור שכבר היה. אור זה סוד סתום, התפשטות שהתפשטה ונבקעה מסוד של סתר האויר העליון הסתום. בקע בתחילה והוציא נקודה סתומה אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאויר שלו וגילה נקודה זו י'. כיון שי' זו התפשטה, מה שנשאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אויר סתום. כשנמצאה ממנו נקודה ראשונה, י' התגלתה אחר כך עליו הגיע ולא הגיע. כיון שהתפשט יצא, והוא הוא האור שנשאר מאויר, והיינו אור שכבר היה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגנז, ונשארה נקודה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה

יהי אור (בראשית א ג) כל מה דנפק ברזא דא נפקי^א יהי על רזא דאבא ואימא דאיהו י"ה ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה^ב למהווי שירותא לאתפשטא למלה אחרא [אור] ויהי אור דכבר הוה אור דא רזא סתימא^ג אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאויר עלאה סתימא^ד בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה דהא אין סוף בקע מאוירא דיליה^ה וגלי האי נקודה יכ^ו כיון דהאי י אתפשט מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אויר סתימא^ז כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטיי^ח כיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר^ט מאויר^י והיינו אור דכבר הוה והא קיימא נפק ואסתלק [ואתגניז] (ואתנגיד) ואשתאר^{יא} חד נקודה מניה למהווי מטיי^{יב} תדיר

מאיר הזהר

הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כה סימן ד' (קי ע"א) (לש"י). עי' הדע"ה ח"ב סה ע"ג, ועי' עוד קי ע"ד, וכן עי' הקדו"ש סב ע"א, וכן עי' כללים ח"א נו ע"ד, נו ע"א, לא ע"ב, ועי' עוד כללים ח"א קא ע"א וע"ב, קיא ע"א, ח"ב כט ע"ד ול ע"א. ועי' צבהגר"א על ספד"ג ה ע"ב ד"ה ואמר אזדכן. כו. פי' המאמר בחייע (שלי"ה). והוא בחינת חכמה אבא היוצא מאוירא עלאה (כללים ח"א קב ע"ב) והוא העולם דקו וזמנא (הקדו"ש טו ע"א). מנאן ראיא לכך ששורש כל שפע הוא צבאירא (צבהגר"א על ספד"ג טו ע"ג ד"ה ז"ש אחייתד). אור הוא דבר שאורו בא ממקור אחר, כגון אור השמש וכיוצא בו, אמנם דבר המאיר בכח עצמו אינו נקרא אור (צבהגר"א על תו"ח נ ע"א). כז. כתר (צבאורים ח"א פ ע"ג). כח. חכמה (רמ"ו). כט. נח סה ע"ב (הערת זוהר). עי' לעיל טו ע"א ונח סה ע"א. עי' כללים כלל טו ענף ח' צבאירכות, וזהו כענין "רעוא ושוב" שלעולם אינו מסתלק לגמרי (הקדו"ש סד ע"ג) ועי' ע"ח שער אח"י פרק ב'. וזהו כענין "רעוא ושוב" שאין יכולת להשיגו (צבהגר"א על ס"י ט ע"ד). ל. ת"ת צבינה (רמ"ו). לא. עי' צבהגר"א על ספד"ג ה ע"ב, ותיקין כ ע"ב, שהי' הוא שמאיר, והאור נשאר למעלה. וכן הוא צבאירא ד"ב ע"ב ע"א ע"ש. ועי' לש"י צבאורים ח"א פ ע"ג, וצבהגר"א על תו"ח יט ע"א ד"ה בגין דאית, יהל אור ח"א ח ע"ג, ועי' הקדו"ש סב ע"א ודע"ה ח"ב לא ע"א. לב. פי' נקודת החולם שבמילת אור הנשארת מאויר והיינו מטי ולא מטי דקא שריא על האור נוגעת ולא נוגעת (ד"ח). ועי' דע"ה ח"ב קי ע"א. לג. מניה כדן מטי (שלי"ה).

א. עי' זוהר הרקיע. ב. למנא אורכות וסודות עליונות (ד"א). ג. מלכות (רמ"ו). ד. עי' זוהר הרקיע. ה. אמא (רמ"ו). ו. תקונים תקון מ"א וצמנת יהודה י"ב ע"א וכ"ז סוף ע"א צוהר ואתחן רס"ד ע"א (ד"א). ז. צינה מלכות ת"ת (רמ"ו). ח. סוד אבא (רמ"ו). ט. צינה (רמ"ו). י. אורחות מ"י אור" (ד"א). יא. דהא (הגהות הגר"א). יב. לישא וליתן ולתקו בו מן הבנין ולמעט אצל משם ולמעלה אין דורשין דכתיב הנסתרות לה' אלוקיני וזהו כבוד אלקים הסתר דבר (ד"א). יג. ויאמר אלקים חילא (שלי"ה). שמשם מתחילות התרומות והמעשרות השפע והצרכה מלעילא (ד"א). כלומר חכמה, וכאן מתבאר שכל עניני חכמה הם בחשאי (צבהגר"א על ספד"ג טו ע"ב ד"ה ואמר צבאירא). יד. וארמותא (דפ"ו). טו. צינה (רמ"ו). כל אמירה בחשאי כד"ה ואמרת בלצבן (ד"א). וחי רלד ע"ב (הערת זוהר). טז. כתר (רמ"ו). יז. חכמה (רמ"ו). יח. לעיל טו ע"ב (הערת זוהר). יט. ת"ת (רמ"ו). כ. צינה (רמ"ו). כא. ת"ת (רמ"ו). כב. אשתמע לבר (מאן דאוליד בחשאי דלא אשתמע כלל כיון דנפיק מניה מאן דנפיק אתעביד קול דאשתמע לבר) (שלי"ה). עי' אריכות ציהל אור. כג. רלד ע"ב (הערת זוהר). כד. שהוא [אזותות] מוחא דז"א, נקרא ג"כ שירותא ונקודה קדמאה (רמ"ו). מן הראוי שאור"א היו למעלה במקום חו"צ דא"א ולא במקום ורעומתו (ע"ח שער רפ"ח פרק ב) שהרי במקום זה הם נמשכים ומתהוים כמש"כ כאן (צבאורים ח"ב ז ע"ב), ועי' צבהגר"א על ספד"ג יג ע"ג ד"ה היינו דכתיב. כה. עי' ספר

בראשית

דף טז ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

נקודה, מגיע ולא מגיע, מאיר בו בדרך נקודה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הכל אחוז זה בזה, מאיר בזה ובזה, כשעולה, הכל עולים ונאחזים בו.

והוא מגיע ונגזג במקום של אין סוף, והכל נעשה אחד. אותה נקודת אור היא אור, ומתפשט ומאירים בו שבע האותיות של א"ב, ולא נקראו ולחים היו. יצא חושך אחר כך, ויצאו בו שבע אותיות אחרות של הא"ב ולא נקראו ועמדו לחים. יצא רקיע שהפריד מחלוקת של שני צדדים, ויצאו בו שמונה אותיות אחרות, אז כ"ב. דלגו שבע אותיות של צד זה ושבע של צד זה, ונחקקו כולם באותו רקיע, והיו עומדים לחים. נקרא אותו רקיע, ונקראו האותיות, והתגלמו והצטיירו בציוריהם, ונחקקה שם התורה להאיר החוצה.

יהי אור" שהוא אל גדול, סוד שיצא מאויר ראשון. "ויהי" סוד של חושך שנקרא אלהים, אור שנכלל שמאל בימין. ואז מסוד של אל אלהים, נכלל ימין בשמאל ושמאל בימין.

וירא אלהים את האור כי טוב, זה עמוד האמצעי. "כי טוב", האיר מעלה ומטה ולכל שאר הצדדים בסוד יהו"ה, השם שאוחז את כל הצדדים. "ויבדל אלהים וגו'", הפריד מחלוקת להיות הכל שלם.

ויקרא אלהים וגו', מהו "ויקרא", קרא והזמין להוציא מהאור השלם הזה שעומד באמצע אור אחד שהוא יסוד העולם, שעליו עומדים העולמות. ומאותו אור שלם, עמוד האמצעי, התפשט יסוד חי העולמים, שהוא יום מצד הימין. "ולחושך קרא לילה", קרא והזמין והוציא מצד החושך נקבה אחת, הלבנה ששולטת בלילה ונקראת לילה, סוד של אדני, אדון כל הארץ.

ונכנס הימין באותו העמוד השלם שבאמצע כלול בסוד השמאל, ועלה למעלה עד נקודה ראשונה, ולוקח

באורח גניזול¹ בהיה נקודה מטי ולא מטי נהיר ביה בארץ נקודה קדמאה² דנפק מניה ובגין כך כלא אחיד דא בדא³ נהיר בהאי ובהאי⁴ [סליק] כלא סליקין ואתאחדן ביה⁵:

ואיהן מטי ואגניז באתר דאיין⁶ סוף⁷ וכלא חד אתעביד ההוא נקודה דאור אור איהו ואתפשט ונהירו ביה שבע אתון דאלפא ביתא⁸ ולא אקרישו ולחים הוו נפק חשך לבתר ונפקו ביה שבע אתון אחרן דאלפא ביתא⁹ ולא אקרישו וקיימו לחים¹⁰ נפק רקיע דאפריש מחלוקת דתרין סטרין ונפקו ביה¹¹ תמניא אתון אחרנין¹² כדין כ"ב¹³ דלגו¹⁴ שבע [אתון] דהאי סטרא ושבע דהאי סטרא ואתגליפו כלהו בההוא רקיע והוו קיימי לחים אקריש ההוא רקיע ואקרישו אתון ואגלימו ואתצירו בציוריהו ואגליף תמן אורייתא לאנהרא לבר:

יהי אור דהוא אל גדול¹⁵ רזא דנפיק מאויר קדמאה ויהי¹⁶ רזא דחשך דאקרי אלהים¹⁷ אור¹⁸ דאתכליל שמאלא¹⁹ בימינא וכדין מרזא דאל הוי אלהים²⁰ אתכליל ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא²¹:
וירא אלהים את האור כי טוב (בראשית א ד) דא עמודא דאמצעיתא כי טוב²² אנהיר עילא ותתא ולכל²³ שאר סטרין ברזא יהו"ה שמא דאחיד לכל סטרין ויבדל אלהים וגו' (שם) אפריש מחלוקת למהוי כלא שלים²⁴:

ויקרא אלהים²⁵ וגו' (שם ה) מהו ויקרא קרא וזמין לאפקא מהאי אור שלים²⁶ דקיימא באמצעיתא²⁷ חד נהירו דאיהו יסודא דעלמא דעליה קיימין עלמין²⁸ ומההוא אור אשלים עמודא דאמצעיתא²⁹ אתפשט יסודא חי עלמין³⁰ דאיהו יום מסטרא דימינא³¹ ולחשך³² קרא לילה (שם) קרא וזמין ואפיק מסטרא דחשך חד נוקבא סיהרא³³ דשלטא בליליא ואקרי לילה רזא דאדני³⁴ אדון כל הארץ:

עאל ימינא³⁵ בההוא עמודא שלים [דבאמצעיתא³⁶] (דא באמצעיתא) כליל ברזא דשמאלא³⁷ וסליק לעילא עד נקודה קדמאה³⁸ ונטיל

מאיר הזהר

קנט ע"ב וע"ש כו ע"ב (לש"ו), ועי' טנת"א פרק ו'. ועי' אריכות צענין זה ציהל אור. עד כאן ילאו החסדים לעצמם והגבורות לעצמם, וכאן נכללו זה בזה (כללים ח"א עו ע"ג). **נב**. כי טוב בגי' אהי"ה יהו"ה זהו עילא ותתא (נ"א). **נג**. וכל (דפ"ו). **נד**. עי' ס"י ג' (הערת הוזהר). **נה**. עי' ז"ח י ע"ב בסת"א ששיך לכאן (הגהות הגר"א). **נו**. היינו ת"ת. א"ס (נ"א). עי' זוהר הרקיע. **נז**. ת"ת (רמ"ו). **נח**. כל העולם כולו עומד על ספירוס של הלוחין, הרי הוא היסוד. ולכן נקרא "יסוד" ע"ש שהעולם קיים עליו (דע"ה ח"ב מה ע"ג). **נח**. "עמודא דאמצעיתא" נמחק בהגהות הגר"א, ובמקומו איתא "באמצעיתא". **ס**. עי' זוהר הרקיע. נקרא "מוסף" ע"ש שכל עיקרו נעשה רק על ידי תוספת אור (ביאורים ח"ב סה ע"ב). **סא**. חסדים שבו (רמ"ו). **סב**. גבורה (רמ"ו). **סג**. מלכות (רמ"ו). כלומר עטרת היסוד, וזה יזכו למלכות (בהגר"א על ספד"י י ע"ג ד"ה וזו). **סד**. חסדים (רמ"ו). **סה**. ת"ת (רמ"ו). **סו**. כוללו בגבורה (רמ"ו). **סז**. חכמה (רמ"ו). עי' כללים ח"א כ"א ע"ג, וג ע"ג.

לד. יסוד שלו (רמ"ו). **לה**. יסוד אבא (רמ"ו). **לו**. פי' חכמה צבינה (רמ"ו). **לז**. עי' אריכות ציהל אור. "כד" נוסף צדפ"ו. **לח**. כלומר צמו"ס (בהגר"א על ספד"י ד ע"ד ד"ה ציה סליקין). **לט**. כתר (רמ"ו). **מ**. חסד אצגדהו"ז (רמ"ו). **מא**. עמלקי"ת (רמ"ו). מנחת יהודה דף עב והריקנטי ביארו צענין אחר (ד"א). עי' שעה"כ כט ע"ב (לש"ו). כלומר, בג"ר אין אותיות כלל, כי האותיות לא אתגלימו עד לנחתן מאימא עילאה (בהגר"א על ס"ו ו ע"א). **מב**. עי' לקמן עו ע"א עביד שמיא, והוא בת"ת שהוא רוחא, וכן צווג ז"ו דעפה דכורא מים וכו' (יהל אור). **מג**. מכאן סוד א"ב דאח"ס צט"ע. א"ס (נ"א). **מד**. חטיכלמג"ס (רמ"ו). **מה**. עי' שעה"כ דרושי עמידה פרק ב (כט ע"ב). **מו**. קפלו אל הגלי כ"ב קפילות שהם כ"ב אותיות התורה ובהם נתיסד העולם (ד"א). ופי' קפלו ז' אהון דחסד ו' אהון דגבורה ונחקקו כולם בת"ת. הרש"ב (נ"א). **מז**. חסד ראשון דוי"ק דז"א (רמ"ו). **מח**. ויהי בגי' א"ל (נ"א). **מט**. גבורה (רמ"ו). **נ**. ת"ת (רמ"ו). **נא**. לא ע"א (הערת הוזהר). מרומה

בראשית

דף יז ע"א²

ספר הזהר

תרגום

"קרא לילה". כאן סוד שם של שבעים ושתיים אותיות חקוקות של כתר עליון.

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו', כאן הסוד להפריד [בין] מים עליונים לתחתונים במיוחד, בסוד השמאל, (ונבראה) כאן מחלוקת בסוד השמאל, שעד כאן סוד הימין הוא, וכאן הוא סוד השמאל. ולכן הרבו מחלוקת בין זה לימין. הימין הוא שלמות הכל, ולכן בימין כתוב הכל, שהרי בו תלויה כל השלמות. כשמתעורר שמאל מתעוררת מחלוקת, ובאותה מחלוקת מתחזקת אש הרוגז, ויוצא ממנה מאותה מחלוקת גיהנם. וגיהנם מתעורר ונדבק בשמאל.

חכמתו של משה, הסתכל בזה ובמעשה בראשית התבונן. במעשה בראשית היתה מחלוקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלוקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו, העמוד האמצעי שהוא יום שלישי נכנס ביניהם והפריד המחלוקת והסכים לשני צדדים, וגיהנם ירד למטה, ושמאל נכלל בימין והיה שלום בכל.

כדוגמה לזה מחלוקת קרח באהרן, שמאל בימין. משה הסתכל במעשה בראשית, אמר, לי ראוי להפריד מחלוקת בין ימין ושמאל. השתדל להסכים ביניהם, ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בכחו. אמר, ודאי גיהנם בכח של המחלוקת, שמאל צריך להתדבק (למעלה ולהיכלל בימין), הוא לא רצה להדבק למעלה ולהיכלל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרוגז שלו. ועל זה לא רצה קרח להסכים מחלוקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה, והכחיש מעשה בראשית. כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז "ויחר למשה מאד", "ויחר למשה" על שהכחישו אותו, שלא הסכים לאותה מחלוקת, "מאד", על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש

תפלת יוצר¹ וגרע מיניה ו"י וכתוב (בראשית א ה) קרא לילה² הכא רזא דשמא דשבעין ותריין אתוון³ גליפא דכתרא עלאה⁴:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו' (בראשית א ו) הכא בפרט רזא לאפרשא בין⁵ מיין עלאינ⁶ לתתאינ⁷ ברזא דשמאלא (נ"א ואתברי) הכא | [ורזא הכא (נ"א ואתברי)] (ברזא דשמאלא ורזא הכא) מחלוקת ברזא דשמאלא דעד הכא רזא דימינא⁸ הוא [והכא איהו רזא דשמאלא] ובגין כך אסגיאו מחלוקת⁹ בין¹⁰ דא לימינא ימינא איהו שלימא דכלא¹¹ ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תליא כל שלימו כד אתער שמאלא אתער מחלוקת ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא¹² ונפק מניה מההוא מחלוקת גיהנם¹³ וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק:

חכמתא דמשה¹⁴ בהא אסתכל ובעובדא דבראשית אשגח בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה עמודא דאמצעיטא דאיהו יום תליתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואסכים לתריין סטרינ¹⁵ וגיהנם נחית לתתא ושמאלא אתכליל בימינא והוה שלמא בכלא:

כגוונא דא מחלוקת קרח באהרן שמאלא בימינא אסתכל משה בעובדא דבראשית אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא¹⁶ אשתדל לאסכמא בינייהו ולא בעי שמאלא¹⁷ ואתתקף קרח בתוקפיה אמר ודאי גיהנם בתוקפא דמחלוקת (ד)שמאלא אצטריך לאתדבקה [בימינא הוא לא בעי] הוא לא בעי לאתדבקה לעילא ולאתכללא בימינא¹⁸ (לעילא ולאתכללא בימינא)¹⁹ ודאי יחות לתתא בתוקפא דרוגזא דיליה | ועל דא | (ודא) לא בעי קרח לאסכמא האי מחלוקת בידא דמשה בגין דלא הוה²⁰ לשם שמים ולא חייש ליקרא דלעילא ואכחיש עובדא דבראשית²¹ כיון דחמא משה דהוה מכחיש עובדא דבראשית ואתדחא איהו לבר²² כדין (במדבר טז טו) ויחר למשה מאד ויחר למשה על דאכחישו ליה דלא אסכים ההוא מחלוקת מאד על דאכחישו²³ עובדא דבראשית ובכלא אכחיש

מאיר הזהר

דווקא להפרידם שלא ילחמו זה בזה אצל ציוס ג' אסכינו ואתיישבנו כל א' על מקומו בשלום (מ"מ). **נב**. מכת היומו משבט לוי. ועיין צעור מאמרי רז"ל אבות. **נג**. קרח לא רצה להשלים ודאי גיהנם כמו צמעה צראשית דאתתקף שמאלא ונברא גיהנם כן צמעה קרח נמסורה גיהנם לקראת קרח (מ"מ). **נד**. והוא נכנע תחת אהרן (רמ"ו). מן הראוי היה שהשמאל קרח יהיה נכנס ונכלל בימין הוא לא צעף להיות נכנע לאהרן לכן ייחות לגיהנם (מ"מ). **נה**. לג ע"א (הערט הזוהר). **נו**. שאו מיד כשבא יום ג' הסכים ועשה שלום ביניהם, אצל קרח גם אחר שבא מרע"ה שהוא כנגד הת"ת לא נמלח אליו להשלים (מ"מ). **נז**. פי מרע"ה נדחה לחון כי לא רצה קרח זו ובשלומו, לכן "ויחר למשה" צביל הפגם הנגיע לו מקרח כי הוא שכנגד הת"ת ראוי לו שיעשה שלום על ידו (מ"מ). **נח**. ששם נכנע השמאל וקרח לא רצה להיכנע לפני אהרן וטעמו לצריות וטעמו לשמים צבואתם על ה' (מ"מ).

ל. ויקרא ואמר קרח (ד"ל). **לז**. דכתפארת כתיב ויקרא וכו' (רמ"ו). **לח**. תרומה קל"ז ע"ב שם דע"ב אהון דקא מתעטר בצדקן (ד"ל). **מ**. כי תקיפתם מארין ממוזל הח' (מ"מ). **מא**. נמחק צדפ"ו. תרומה קמע ע"ב (הערט הזוהר). **מב**. חסד דז"א (מ"מ). **מג**. גבורה דז"א (מ"מ). **מד**. יום ראשון חסד (רמ"ו). **מה**. כי הוא בסוד ת"ת המכריע (רמ"ו). **מו**. "בגין" נוסף צדפ"ו. **מז**. פי דק"ל הרי כבר נזכרו "יהי אור" חסד, "יהי אור" גבורה "אם האור" ת"ת, ומיין ימינו וכו' פי שחסד יומא דכליל כולו וכו' (מ"מ). פי בהגרא על ספד"ל ע"א ע"ד שזה חסד הוא פנימיות הו"ק הנכנס לנסוד. **מח**. פי כאשר נתעורר השמאל במחלוקת עם הימין (מ"מ). **מט**. פי הגבורה עם שהיא דינים תקיפים, אין כח בס"א להתעורר לקבל דיני הגבורות עד ראש דרוגזא אתתקף וכו' (מ"מ). **נ**. פי מרע"ה, כשנראה מחלוקת קרח שהוא לוי מהשמאל עם אהרן שהוא הימין, ראה מעשה וזכר הלכה, ואמר, כך היה צמעה צראשית (מ"מ). **נא**. כי הרקיע הועיל

תרגום

קרח, בלמעלה ובלמטה, שכתוב "בהצותם על ה'", [אות] ה' תחתונה ועליונה. ועל זה נדבק כמו שראוי לו.

מחלוקת שנתקנה כדוגמא שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקיימת בדרך ישר, זו מחלוקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והסכים להם, וזו היתה מחלוקת לשם שמים, ושמים הפרידו מחלוקת, ועל זה התקיים. וזה היה כדוגמת מעשה בראשית.

וקרח הכחיש את כל מעשה בראשית, והיה חולק עם שמים, ורצה להכחיש דברי תורה, ודאי היה בהתדבקות עם הגיהנם, ועל זה נדבק בו. וסוד זה בספרו של אדם. כשחושך מתעורר, מתעורר בכחו וברא בו גיהנם ונדבק איתו באותה מחלוקת. כיון שקט הרוגו והכח, מתעוררת מחלוקת בצורה האחרת, מחלוקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת התחלה ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים, ראשית שלהם בקושי וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלוקת כפי רוגז וכה, ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלוקת. כשרוגז שקט, צריך לעורר מחלוקת של אהבה ולהסכמה על ידי השמים.

וזה סוד "יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל", זו מחלוקת ראשונה, התעוררות של רוגז וכה, ורצה להפריד והתעורר גיהנם עד שהרוגז והכח הצטננו. ואז, "ויעש אלהים את הרקיע וגו'", התעוררה מחלוקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלוקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב, והיו בקיום שלם. הבדלה היא ודאי בשמאל, כתוב כאן הבדלה "ויהי מבדיל", וכתוב "ויבדל", וכתוב שם "המעט מכם כי הבדיל וגו'", וכתוב "בעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי", שהרי ודאי אין הבדלה אלא בשני במקום שמאל. ואם תאמר הבדלה היא בשני, ודאי, למה הבדלה דווקא בלוי שהוא שלישי, הבדלה צריכה להיות בשמעון שהוא שני. אלא אף על גב שלוי הוא שלישי, לדעת יעקב היה

ספר הזהר

קרח בעילא ובתתא דכתיב (במדבר כו ט) בהצותם על יהוה ה"א פ' תתא ועילא ועל דא אתדבק כמה דאתחזי ליה³:

מחלוקת דאתתקן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחיתי ואתקיים בארע מישרי דא מחלוקת דשמאי והללי וקב"ה אפריש ביניהו ואסכים לון ודא הוה מחלוקת לשם שמים ושמים אפריש מחלוקת⁴ ועל דא אתקיים ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית:

וקרח בעובדא דבראשית אכחיש בכלא ופלוגתא דשמים הוה ובעא לאכחשא מלי דאורייתא ודאי באתדבקתא דגיהנם הוה ועל דא אתדבק בהדיה ורזא דא בספרא דאדם⁵ חשך כד אתער⁶ אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה כההוא מחלוקת כיון דשכיך רוגזא ותוקפא אתער מחלוקת |כגוונא| (בגוונא) אחרא מחלוקת דרחימו ותרין מחלוקת הוו חד שירותא וחד סיומא ודא איהו ארחחון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא⁷ קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם שמאי סופא דמחלוקת⁸ כד רוגזא בנייחא אצטריך לאתערא מחלוקת דרחימו ולאסכמא ע"י דשמים⁹:

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל¹⁰ (בראשית א ו) דא מחלוקת קדמאא אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרשא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן וכדין ויעש אלהים¹¹ את הרקיע וגו' (בראשית א ז) אתער מחלוקת דרחימו¹² וחביבו וקיומא דעלמא וברזא דא מחלוקת שמאי והלל (ד)תורה שבעל פה עאלת ברחימו גבי תורה שבכתב [והוון] (דהוה) בקיומא שלים הבדלה איהי ודאי בשמאלא¹³ כתיב הכא הבדלה (בראשית א ו) ויהי מבדיל וכתוב (שם ז) ויבדל¹⁴ וכתוב התם (במדבר טז ט) המעט מכם כי הבדיל וגו' וכתוב (דברים י ח) בעת ההיא הבדיל יהוה את שבט הלוי דהא ודאי לית הבדלה אלא בשני באתר שמאלא ואי תימא הבדלה בשני איהו ודאי אמאי הבדלה בלוי דאיהו תליתאה הבדלה בשמעון אצטריך דאיהו שני אלא אע"ג דלוי איהו תליתאה¹⁵ לדעתא דיעקב

מאיר הזהר

לעתיד בעולם הזה צהשקט ומנוחה ולמענוג עולם הבא (מ"מ). יב. כל מחלוקתו היתה מחלוקת דרחימו, שהיתה צמעה בראשית, לבסוף צמר דשכיך רוגזא (מ"מ). יג. ע"י אריכות ציהל אור. יד. בספר הליקוטא דב' כי ראובן יא' משציל השתן, ולכן היה כמו והראשון היוא' מהשביל הזרע שמעון ושני לו לוי (רמ"ו). ע"י לקמן רמז ע"ב. וזהו מחלוקת דרוגזא כקרח בעולם הזה (מ"מ). טו. כמחלוקת שמאי שהיא לעמוד על אמימת דברי תורה, הוא קיומא דעלמא אמימות תורה שבעל פה (מ"מ). טז. כל הבדלה והפרשה הינן רק בסוד גבורות ודין. וכמו כן כל עציות היא רק מעל הגבורות (ביאורים ח"א לב ע"ד). יז. מנאן דמחלוקת קרח הוה ציוס ראשון ואמר משה צקר יודע שהמתין עד יוס צ' דכתיב הבדלה (ג"א). יח. דראובן לא נחשב לראשון צבני לאה דסבר דרחל הוה. ח"מ (ג"א).

א. הא (דפ"ו). ב. שהוא הגהנס (רמ"ו). ג. כשנכלל השמאל צימין, סליק לעילא, וכי עלו אל מקורם ונמתקו והסר מהם הרע וירד למטה, כי לא נשאר לו דציקות עם השמאל (מ"מ). ד. מלשון מישרים ואתקיים השלום ציניהם לעולם (מ"מ). ה. גבורה וחסד (רמ"ו). מחלוקת הלל ושמאי הוא דומיא דמעשה בראשית, כי אחר המחלוקת עשו שלום ציניהם ונכלל שמאלא, שהוא שמאי, צימינא שהוא הלל (מ"מ). ו. ת"ת (רמ"ו). רמז לת"ת (ד"ב). כי כוונת שניהם לקשט המלכות צחידושי ודיני התורה, ומלכות נקרא שם של שמים שהוא ת"ת (מ"מ). ז. שהוא ת"ת דז"א, השלים ציניהם ולכן נתקיימו דברי שניהם כמו צמעה בראשית (מ"מ). ח. פי' גבורה שצנוק (רמ"ו). ט. ע"י זוהר הרקיע. י. היא גבורה דז"א, כשנמעורה להלחם עם חסד צמון גבורתו, צדא בו גיהנם כי מהגבורות ילאו סיגים (מ"מ). יא. אף שממייסרים סופם,

בראשית

דף יז ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

שני הוה ולעולם בשני הוה וכלא בארח מישר בארח שלים כדקא יאות:

שני, ולעולם בשני היה, והכל בדרך ישר בדרך שלם כראוי.

הבדלה במוצאי שבת בין אינון דשליטין ביומי חול לשבת וכד נפיק שבת סלקא מגיהנמ"י חד סטרא מעינא בישא | ס"א ססירא ממנא בישא | דבעי לשלטאה בשעתא דאמרין ישראל (תהלים צ יז) ומעשה ידינו כוננה עלינו ונפיק מההוא דרגא דאקרי (שמאלא) [שאולה] ובעי לאתערבא בזרעא דישראל ולשלטאה עלייהו דישראל וישראל עבדי עובדא בהדס וביין ואמרי הבדלה ואתפרש מנייהו ומאיך ההוא סטרא ועאל לדוכתיה בשאול אתר דקרח וסיעתיה תמן דכתיב (במדבר טז לג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ואינון לא נחתי תמן עד דעבדי ישראל הבדלה מנהון דכתיב (שם כא) הבדלו מתוך העדה וגו' ולעולם הבדלה בשני דאיהו שמאלא בשירותאי ותוקפא ורוגזא דאתער שמאלא במחלוקת עד לא שכיך בנייחא ואתברי ביה גיהנמ"י כדין אתבריאו כל אינון מלאכים דקטרגי למאריהון לעילא ואכיל לון נורא ואתוקדו וכן כל שאר אינון דמתבטלי ולית לון קיומא²² ואתכלו²³ בנורא כגוונא דא קרח לתתאי²⁴ וכלא כגוונא דא:

הבדלה במוצאי שבת [היא] בין אותם ששולטים בימי החול לשבת. וכשיוצאת השבת, צד אחד של עין הרע (משחית ממונה רע) שרוצה לשלוט עולה מגיהנם, בשעה שישראל אומרם "ומעשה ידינו כוננה עלינו", ויוצא מאותה דרגה שנקראת שמאל (שאול), ורוצה להתערב בזרע של ישראל ולשלוט על ישראל. וישראל עושים מעשה בהדס ויין ואומרם הבדלה, ונפרד מהם, ומך אותו צד ונכנס למקומו בשאול, מקום שקרח ועדתו שם, שכתוב "וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה". והם לא יורדים לשם עד שעושים ישראל הבדלה מהם, שכתוב "הבדלו מתוך העדה וגו'". ולעולם הבדלה היא בשני, שהוא שמאל. בתחילה וכח ורוגז שמעורר השמאל במחלוקת, עד שלא שוכך במנוחה, ונברא בו גיהנם, אז נבראו כל אותם מלאכים שמקטרגים לרבונם למעלה, ואכלה אותם האש ונשרפו, וכן כל שאר אלה שמתבטלים ואין להם קיום ונאכלו באש, כדוגמה זו קרח למטה, והכל כדוגמה זו.

י רקיע (אתפשט) [יתפשט] פשיטו דא מן דא א"ל קטפא ימינא²⁵ א"ל גדול אתפשט פשיטו מן גו מייא לאשתלמאי²⁶ שמא דא א"ל ולאתכללא²⁷ בההוא פשיטו דא בדא ואתפשט | מאל | (מול) אלהיים הי"ם²⁸ אלין אתפשטו ואתהפכו למהוי מייך תתאינ²⁹ ימ"ה³⁰ | (ימאה) ההוא פשיטו דאתפשט בשני מייך עלאיך הי"ם³¹ זה הי"ם גדול³² הי"ם מייך עלאיך הפוכא דאלין אתוון ימ"ה מייך תתאיך כיון דאתתקוני³³ אתעבידו כלא כללא חדאי³⁴ ואתפשט שמא דא בכמה דוכתיל³⁵ מייך עלאיך דכורין ומייך תתאיך נוקבי בקדמיתא הוו מים במים עד דאתפרשו³⁶ לאשתמודעאי³⁷ מייך עלאיך³⁸ ותתאינ³⁹ דא אלהיים | (נ"א מייך עלאיך) ודא אדני⁴⁰ | (נ"א מייך תתאיך) | (ודא) ה' עילאה⁴¹ וה' תתאה⁴² | (מה כתיב (בראשית ז ז) ויעש אלהיים את הרקיע אתפשטותא דא נטל שמא⁴³ דא אלהיים מייך [עלאיך ומייך]

יהי רקיע, התפשטה פשיטות זו מזו. א"ל, אשכול ימין. א"ל גדול, התפשט התפשטות מתוך המים להשתלם השם הזה, א"ל, ולהתכלל באותה התפשטות זה בזה, והתפשט מאל אלהים הי"ם, אלה התפרדו והתהפכו להיות מים תחתונים, ימ"ה. אותה התפשטות שהתפשט בשני, מים עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול, הי"ם מים עליונים. ההיפך של האותיות האלה ימ"ה, מים תחתונים. כיון שנתקנו, נעשו הכל כלל אחד, והתפשט שם זה בכמה מקומות. מים עליונים זכרים, ומים תחתונים נקבות. בתחילה היו מים במים, עד שנפרדו להכיר מים עליונים ותחתונים, זה אלהים (מים עליונים), וזה אדני (מים תחתונים), וזו ה' עליונה וה' תחתונה. מה כתוב, "ויעש אלהים את הרקיע". התפשטות זו לקח שם זה אלהים מים עליונים, ומים

מאיר הזהר

(מ"מ). **כ**. גבורות דבאמא הם הי"ם (רמ"ו). "מאל (מול) אלהיים הי"ם" נמתק בהגהות הגר"א, ובמקומו איתא "מאלקים הם מייך עילאין". **כט**. מ"ן דמלכות (רמ"ו). **ל**. צנוק' דז"א (רמ"ו). **לא**. מ"ן דבינה (רמ"ו). **לב**. הי"ם זה הי"ם גדול מציא ראייה כי הי"ם הם זכרים כי תחלה היו ממוזגים עם אל, ונקראים אלהים זכרים, וסימניך זה הי"ם גדול לשון זכר (מ"מ). **לג**. צדוק וזוג (רמ"ו). שנכללו וחזרו למקומם, שהוא תיקונם צאמת (מ"מ). **לד**. חסדים וגבורות א"ל הי"ם (רמ"ו). כי נתחבר שם אל עם הי"ם ונעשו שם אלהים שם אחד (מ"מ). **לה**. צעלמות (רמ"ו). כי שם אלהים נתפשט אפילו למלכים שיקראו אלהים (מ"מ). **לו**. צדוק הנסירה (רמ"ו). **לז**. להזדווג (רמ"ו). **לח**. אלהיים (רמ"ו). **לט**. אדני (רמ"ו). **מ**. וכאשר גברו מייך תתאיך לקחו הי"ם מאלהים, והפכו אותו לטבעם טבע נקבה ונקרא ימ"ה כי הי"ם זכר וימ"ה נקבה (מ"מ). **מא**. דא אלהיים (רמ"ו). **מב**. דא אדני⁴⁴ ואז הנוק' נק' ג"כ אלהים כי אהיה ואדני גי' פ"ו כמו אלהיים (רמ"ו).

יט. כי בשנת כל קלי' אסורים צנוק' דתהומא רבא ושולטת עליהם (מ"מ). **כ**. צמחלת חוקף הרוגז דאתער שמאלא ממתת זה נברא גיהנם, וצאומה שעה נברא המלאכים דקטרגו צבריאת אדם הראשון (מ"מ). **כא**. יח ע"ב (הערמ הזהר). **כב**. הם המלאכים הנבראים בכל יום ומתבטלים כמ"ש יזר משרמים בכל יום ואחאלו צנורא כי הם דינים תקיפין ולכן מתים צנוונא דא (מ"מ). אין להם קיום שכן הם מהנילוין דגבורות, וכל קיומם תלוי ביום ג' (דע"ה ח"ב סב ע"א, ועי' עוד כט ע"א). **כג**. ואחאלו (דפ"ו). **כד**. גם מאלן נר' דבליעת קרח בשני היה ומחלוקתו התחיל ביום ראשון והיינו דא' משה צוקר וידוע ועיין מ"ש צפ' קרח ע' של"ו ע"ש. א"מ (נ"א). **כה**. זרוע ימין חסדים (רמ"ו). ועי' זוהר הרקיע. כמו כתפא ימינא דא"ל אנפין, שמש שרש החסדים (מ"מ). אשכול הימין מהאצילות והוא רמו אל החסד חיי שרה קלב ע"ב (ד"א). פי' כתף ימין חסד דא"ל. הרש"ב (נ"א). עי' ש"נ הוצא בסוף הספר. **כו**. פי' מייך דכורין, נקראו אלהים (מ"מ). **כז**. ר"ל ולאחללא דא צדא שיוכלל שם אל